

<https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-308-4-18>

УДК 330.3

Владислав МАХОНІН
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»
<https://orcid.org/0000-0001-8627-0754>
E-mail: vladyslavmakhonin@gmail.com

ВПЛИВ СИСТЕМИ ІНДЕКСУ ІНКЛЮЗИВНОГО РОЗВИТКУ НА ПОКАЗНИКИ НОМІНАЛЬНОГО ВВП ТА ВВП ЗА ПКС

У статті презентовано аналіз впливу системи Індексу інклюзивного розвитку (ІІР) на такі дві форми ВВП як номінальний ВВП на душу населення і ВВП за паритетом купівельної спроможності на душу населення. Даний вимір аналізу є складовою дисертаційного дослідження автора в рамках програми PhD, присвяченого визначенню загальної ефективності запропонованого ВЕФ у 2017 р. Індексу інклюзивного розвитку. Регресійний аналіз продемонстрував мінімальну наявність суттєвих впливів конструкції Індексу інклюзивного розвитку на номінальний ВВП на душу населення та ВВП за ПКС на душу населення як два основних існуючих в світі економічних індикатора, що дозволило говорити про абстрактність конструкції ІІР.

Ключові слова: інклюзивна економіка, Індекс інклюзивного розвитку, ІІР, соціально-економічна парадигма, типи ВВП, регресійний аналіз, макроекономіка, переорієнтація

Vladyslav MAKHONIN
Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman

INTERRELATION OF THE INCLUSIVE DEVELOPMENT INDEX SYSTEM AND CURRENT GDP & GDP BASED ON PPP INDICATORS

This article is empirical in nature. Its purpose is to analyze, on the basis of a multivariate regression model, the question of the impact of the Inclusive Development Index—as the first index instrument of an inclusive economy—on such two forms of GDP as an indicator that the Inclusive Development Index was recognized to replace: current GDP per capita and GDP based purchasing power parity (given that the constant GDP indicator is officially included in the structure of the Index). The dimension of analysis described above and presented in this article is a component of the author's research as part of a PhD program dedicated to determining the overall effectiveness of the Inclusive Development Index presented in 2017 by the World Economic Forum. The regression analysis showed the minimal presence of significant influences of the structure of the Inclusive Development Index on current GDP and GDP based on PPP as the two main economic indicators in the world. This allows us to talk about the abstract nature of the construction of the Inclusive Development Index.

In turn, the inevitability of such aforementioned studies is dictated by the incompleteness of the reorientation of the model of global economic dynamics from the concept of sustainable development developed in the 1970s to the concept of inclusive economic growth. This, in particular, is declared today by specialists from leading international scientific and economic organizations and associations: the WEF, the OECD, the World Bank, The International Monetary Fund, The United Nations, and structures like the International Labor Organization and UNICEF, which operate under the auspices of the UN. The theoretical and practical significance of the results obtained may be useful in further studies on such composite indicators.

Key words: inclusive economy, Inclusive Development Index, IDI, social and economic paradigm, types of GDP, regression analysis, macroeconomics, reorientation

Постановка проблеми у загальному вигляді

та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями

Переорієнтація – [1–4] – в результаті розширення поняття економічного добробуту моделі світової громадськості від концепції сталого розвитку до концепції інклюзивного росту, а також наповнення останньої теоретичним та практичним змістом, розпочавшись наприкінці 2000-х років, продовжується й дотепер і визначає актуальність дослідження. Зі свого боку, це свідчить про важливість продовження всеохоплюючої наукової роботи у даному напрямку. Це, зокрема, декларується й провідними міжнародними науковими та економічними організаціями і об'єднаннями: ВЕФ, ОЕСР, Світовим банком, Міжнародним валютним фондом та ООН.

Аналіз досліджень та публікацій

Напрацювання та поглиблення концептуальних засад концепції інклюзивного розвитку як моделі економічної динаміки, що дозволить реагувати на соціально-економічні виклики сучасності, сформували в останні роки поле наукових інтересів іноземних спеціалістів (Дж. Бланке [1], В. Поль [2], К. Розендаль [2], Р. Раньєрі [3] та ін.) провідних наднаціональних об'єднань та організацій-катализаторів розробки інклюзивної економіки – Всесвітній економічний форум, Організація економічного співробітництва та розвитку, Міжнародний валютний фонд – і безпосередньо вчених України (Балджи М. Д. [5], Бобух І. М. [6], Ємельяненко Л. М. [7], Тищенко О. П. [8] та ін.). Узагальнюючи, варто сказати, що, відповідно до робіт вищезгаданих іноземних та українських науковців, інклюзивний розвиток ґрунтується на трьох концептуальних установах:

1) установці на рівномірний розподіл економічний благ між усіма членами суспільства та

рівномірну участь останніх у виробництві цих благ;

2) на відсутність дискримінації за расовими, територіальними, релігійними, гендерними чи будь-якими іншими ознаками;

3) імпліцитно – на так звану “зелену” економіку – екологічність у підході до виробництва.

Говорячи про практичне наповнення концепції інклюзивного росту, необхідно сказати, що її першим офіційно декларованим індексним інструментом став запропонований ВЕФ в 2017 році Індекс інклюзивного розвитку.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується стаття

Водночас попри наукову активність вітчизняних та іноземних спеціалістів в області інклюзивної економіки, робота над створенням загальної універсальної системи індикаторів, які адекватно відображали в собі специфіку економічної динаміки сьогодні, продовжується. Всебічний аналіз Індексу інклюзивного розвитку, частково презентований у даній статті і який сформулював основу дисертаційного дослідження автора в рамках виконання програми PhD, може бути корисним у сьогоднішніх та майбутніх дослідженнях, присвячених даній проблемі.

Формулювання цілей статті

Незважаючи на те, що запропонована система показників Індексу інклюзивного розвитку має охоплювати цілу низку соціально-економічних процесів, важливо визначити: чи всі показники системи ІР впливають на створений обсяг економіки – показники номінального ВВП на душу населення та ВВП за паритетом купівельної спроможності як два основних існуючих в світі економічних індикатора, які не входять до системи Індексу; або ж запропонована система ІР є абстрактною конструкцією, яка дає багатовимірну оцінку рівня розвитку країн, абстрагуючись від конкретних рівнів економічних процесів. Визначення ступеню впливу системи ІР на показники номінального ВВП на душу населення та ВВП за ПКС формує мету статті.

Виклад основного матеріалу

Аналіз вищезгаданого аспекту системи Індексу інклюзивного розвитку було проведено шляхом побудови багатофакторних регресійних моделей, які дозволили оцінити вплив усіх показників ІР на номінальний ВВП на душу населення та ВВП за ПКС.

Водночас необхідно зазначити, що у відкритому доступі в базах даних організацій, відповідальних за розробку інформаційно-аналітичного забезпечення глобального соціально-економічного розвитку, статистичної інформації, що прямо відповідала б характеристикам 12 показників Індексу інклюзивності – як вони презентовані у звіті ВЕФ від 2017 року, де Індекс інклюзивного зростання було розраховано вперше – немає. Так, попри наявність в офіційній системі ІР двох типів Індексу Джині – за доходами та за багатством, – в аналізі було взято лише Індекс Джині за доходами, оскільки дані з Індексу Джині за багатством відсутні у загальному доступі. З огляду на вищесказане, справедливо можна говорити про такий недолік Індексу інклюзивного зростання, як неврахування при підборі системи частинних показників того, чи ведеться провідними наднаціональними організаціями відкрита статистична звітність з цих показників, до якої мали б доступ вчені з усього світу (особливо зважаючи на те, що Індекс інклюзивності презентувався Форумом в 2017 році як загальнодоступний проєкт).

Таблиця 1

Вплив системи ІР на номінальний ВВП на душу населення на основі 2007 р.

N=20	Номінальний ВВП на душу населення (долари США) 2007 р. R= ,70261863 R²= ,49367294 Adjusted R²= ----- F(11,8)= ,70910 p<,70811 Std. Error of estimate: 1, 2970					
	b*	Std.Err. of b*	b	Std.Err. of b	t(8)	p-value
Intercept			0,99620	0,821181	1,213131	0,259681
Інтенсивність промислових викидів в атмосферу	0,078625	0,520958	0,15782	1,045683	0,150924	0,883772
Коефіцієнт демографічного навантаження	-0,265082	0,523421	-0,36550	0,721712	-0,506441	0,626206
Державний борг	0,438243	0,610560	0,58655	0,817180	0,717773	0,493322
Скориговані чисті заощадження	-0,190724	0,612489	-0,29328	0,941829	-0,311392	0,763462
Рівень бідності	0,907372	0,408462	3,92432	1,766565	2,221438	0,057054
Медіанний дохід домогосподарств	0,267402	1,367093	0,35714	1,825902	0,195599	0,849801
Середня очікувана тривалість здорового життя	0,051545	0,562232	0,09623	1,049658	0,091679	0,929208
Продуктивність праці	0,639717	0,952869	1,16567	1,736289	0,671358	0,520902
Зайнятість населення	0,403667	0,767408	0,61184	1,163168	0,526013	0,613145
Реальний ВВП на душу населення	-0,907032	1,745209	-1,39144	2,677252	-0,519727	0,617325
Коефіцієнт Джині за доходами	-0,414461	0,453244	-0,64978	0,710583	-0,914431	0,387221

Джерело таблиці: розраховано автором за даними Світового банку, МВФ, ОЕСР, Євростату та ВООЗ

Статистичний аналіз проведено на базі загальної сукупності з 49 країн. Часовий діапазон охоплює період у 6 проміжків: було взято 2007, 2008, 2010, 2013, 2015 та 2016 роки, що продиктовано специфікою

публікації провідними організаціями відповідних статистичних даних. Повні особливості формування сукупності та причини вибору зазначеного часового діапазону розкриті у попередній публікації автора. Описуючи зв'язок системи Індексу інклюзивного розвитку з номінальним ВВП на душу населення та ВВП за паритетом купівельної спроможності, необхідно сказати, що в рамках 2007 року істотного впливу факторів системи Індексу інклюзивного розвитку на номінальний ВВП на душу населення зафіксовано не було. Відповідні результати можна бачити в Таблиці 1.

Серед усіх факторів, як можна бачити з Таблиці 2, істотний вплив (виділений червоним кольором) на ВВП за паритетом купівельної спроможності показали:

- показник бідності, що є цілком коректним, оскільки рівень економічного зростання країни досягається подоланням рівня бідності.

Таблиця 2

Вплив системи ІР на ВВП за ПКС на основі 2007 р.

N=20	ВВП за ПКС (долари США) 2007 р. R= , 77084748 R ² = , 59420583 Adjusted R ² = , 03623885 F(11,8)=1, 0649 p<,47686 Std. Error of estimate: 1, 1596					
	b*	Std.Err. of b*	b	Std.Err. of b	t(8)	p-value
Intercept			1,17145	0,734154	1,59565	0,149233
Інтенсивність промислових викидів в атмосферу	0,09045	0,466380	0,18131	0,934863	0,19394	0,851058
Коефіцієнт демографічного навантаження	-0,26654	0,468585	-0,36702	0,645226	-0,56882	0,585088
Державний борг	0,42519	0,546595	0,56831	0,730576	0,77789	0,459020
Скориговані чисті заощадження	-0,19253	0,548322	-0,29566	0,842015	-0,35113	0,734559
Рівень бідності	1,01583	0,365669	4,38742	1,579347	2,77800	0,023999
Медіанний дохід домогосподарств	0,43261	1,223870	0,57702	1,632396	0,35348	0,732864
Середня очікувана тривалість здорового життя	0,00828	0,503330	0,01545	0,938417	0,01646	0,987271
Продуктивність праці	0,90903	0,853043	1,65416	1,552280	1,06563	0,317691
Зайнятість населення	0,54855	0,687011	0,83031	1,039897	0,79845	0,447659
Реальний ВВП на душу населення	-1,35090	1,562373	-2,06954	2,393521	-0,86464	0,412409
Коефіцієнт Джині за доходами	-0,41626	0,405760	-0,65171	0,635277	-1,02587	0,334969

Джерело таблиці: розраховано автором за даними Світового банку, МВФ, ОЕСР, Євростату та ВООЗ

Говорячи про ситуацію на основі 2007 року, варто сказати, що регресійна модель з урахуванням номінального ВВП суттєвого впливу не зафіксувала. В регресійній моделі з урахуванням ВВП за ПКС зафіксовано один коректний зв'язок, однак, відповідно до теорії економіки, між іншими показниками так само мала б бути виявлена залежність.

На основі 2008 року серед усіх факторів істотний вплив на номінальний ВВП на душу населення показав індикатор рівня бідності. Відповідні результати зафіксовані в Таблиці 3.

Таблиця 3

Вплив системи ІР на номінальний ВВП на душу населення на основі 2008 р.

N=22	Номінальний ВВП на душу населення (долари США) 2008 р. R= ,79529095 R ² = ,63248780 Adjusted R ² = ,14247130 F(12,9)=1,2907 p<,35696 Std.Error of estimate: 1,0864					
	b*	Std.Err. of b*	b	Std.Err. of b	t(9)	p-value
Intercept			1,94424	0,893583	2,17578	0,057569
Інтенсивність промислових викидів в атмосферу	0,619399	0,443626	1,28261	0,918628	1,39622	0,196127
Коефіцієнт демографічного навантаження	0,192788	0,547519	0,25597	0,726968	0,35211	0,732859
Державний борг	1,076398	0,517996	1,27982	0,615889	2,07800	0,067483
Скориговані чисті заощадження	0,339897	0,541804	0,48735	0,776841	0,62734	0,546019
Рівень бідності	0,854861	0,353231	5,27652	2,180270	2,42012	0,038603
Медіанний дохід домогосподарств	-0,674050	1,417166	-0,84114	1,768461	-0,47563	0,645669
Середня очікувана тривалість здорового життя	-0,435820	0,582649	-0,83644	1,118238	-0,74800	0,473553
Продуктивність праці	0,948811	0,971323	1,68130	1,721193	0,97682	0,354181
Зайнятість населення	0,748335	0,717616	1,05931	1,015828	1,04281	0,324238
Реальний ВВП на душу населення	-0,231334	1,212325	-0,29010	1,520277	-0,19082	0,852903
Коефіцієнт Джині за доходами	-0,544579	0,401855	-1,27170	0,938408	-1,35516	0,208398

Джерело таблиці: розраховано автором за даними Світового банку, МВФ, ОЕСР, Євростату та ВООЗ

З-поміж усіх факторів істотний вплив на ВВП за ПКС, як помітно з Таблиці 4, і як і у випадку із ситуацією в 2007 році, показав лише індикатор рівня бідності.

Резюмуючи ситуацію на основі 2008 року, необхідно зазначити, що, на відміну від картини в 2007 році, тут було зафіксовано один вплив на номінальний ВВП на душу населення, однак загалом висновки ситуації в 2008 році аналогічні до переднього року.

На основі 2010 року, як помітно з Таблиці 5, серед усіх факторів істотний вплив на номінальний ВВП на душу населення показали:

- показник рівня бідності (коефіцієнт регресії – 5,5 при p=0.002);
- коефіцієнт Джині (коефіцієнт регресії – -1,5 при p=0.002).

Таблиця 4

Вплив системи ІП на ВВП за ПКС на основі 2008 р.

N=22	ВВП за ПКС (долари США) 2008 р. R= ,83906648 R ² = ,70403255 Adjusted R ² = ,30940929 F(12,9)=1,7841 p<,19533 Std. Error of estimate: ,94471					
	b*	Std.Err. of b*	b	Std.Err. of b	t(9)	p-value
Intercept			2,07951	0,777057	2,67613	0,025366
Інтенсивність промислових викидів в атмосферу	0,548781	0,398110	1,10117	0,798837	1,37847	0,201355
Коефіцієнт демографічного навантаження	0,164361	0,491344	0,21147	0,632169	0,33451	0,745657
Державний борг	0,965994	0,464850	1,11297	0,535576	2,07808	0,067475
Скориговані чисті заощадження	0,236284	0,486215	0,32829	0,675539	0,48597	0,638605
Рівень бідності	1,011459	0,316989	6,04968	1,895958	3,19083	0,010992
Медіанний дохід домогосподарств	-0,828128	1,271765	-1,00139	1,537849	-0,65116	0,531213
Середня очікувана тривалість здорового життя	-0,288530	0,522869	-0,53660	0,972417	-0,55182	0,594506
Продуктивність праці	0,969028	0,871665	1,66393	1,496745	1,11170	0,295082
Зайнятість населення	0,809149	0,643989	1,10991	0,883361	1,25647	0,240579
Реальний ВВП на душу населення	-0,196466	1,087941	-0,23874	1,322029	-0,18059	0,860694
Коефіцієнт Джині за доходами	-0,592882	0,360625	-1,34160	0,816037	-1,64404	0,134580

Джерело таблиці: розраховано автором за даними Світового банку, МВФ, ОЕСР, Євростату та ВООЗ

Таблиця 5

Вплив системи ІП на номінальний ВВП на душу населення на основі 2010 р.

N=22	Номінальний ВВП на душу населення (долари США) 2010 р. R= ,82375275 R ² = ,67856859 Adjusted R ² = ,32499403 F(11,10)=1,9192 p<,15709 Std. Error of estimate: ,97056					
	b*	Std.Err. of b*	b	Std.Err. of b	t(10)	p-value
Intercept			1,69624	0,704416	2,40801	0,036808
Інтенсивність промислових викидів в атмосферу	0,372744	0,309475	0,87798	0,728953	1,20444	0,256152
Коефіцієнт демографічного навантаження	-0,026279	0,302942	-0,03597	0,414611	-0,08675	0,932585
Державний борг	0,492273	0,415560	0,69513	0,586809	1,18460	0,263565
Скориговані чисті заощадження	-0,394000	0,424777	-0,43766	0,471844	-0,92754	0,375489
Рівень бідності	1,038152	0,309664	5,32169	1,587375	3,35251	0,007334
Медіанний дохід домогосподарств	-0,473014	1,436258	-0,55869	1,696416	-0,32934	0,748694
Середня очікувана тривалість здорового життя	0,367544	0,445430	0,71486	0,866351	0,82514	0,428534
Продуктивність праці	0,076083	0,624143	0,12818	1,051518	0,12190	0,905393
Зайнятість населення	0,262585	0,461111	0,37687	0,661807	0,56946	0,581609
Реальний ВВП на душу населення	0,471032	1,335655	0,58996	1,672894	0,35266	0,731663
Коефіцієнт Джині за доходами	-0,739919	0,274178	-1,71738	0,636380	-2,69868	0,022364

Джерело таблиці: розраховано автором за даними Світового банку, МВФ, ОЕСР, Євростату та ВООЗ

Абсолютно аналогічні результати отримані в процесі виявлення впливу системи ІП на ВВП за ПКС. Це помітно з Таблиці 6.

Таблиця 6

Вплив системи ІП на ВВП за ПКС на основі 2010 р.

N=22	ВВП за ПКС (долари США) 2010 р. R= ,86394214 R ² = ,74639602 Adjusted R ² = ,46743164 F(11,10)=2,6756 p<,06613 Std. Error of estimate: ,83614					
	b*	Std.Err. of b*	b	Std.Err. of b	t(10)	p-value
Intercept			1,70788	0,606860	2,81429	0,018340
Інтенсивність промислових викидів в атмосферу	0,37310	0,274890	0,85237	0,627999	1,35728	0,204533
Коефіцієнт демографічного навантаження	-0,00780	0,269088	-0,01035	0,357190	-0,02899	0,977445
Державний борг	0,46077	0,369120	0,63106	0,505540	1,24829	0,240360
Скориговані чисті заощадження	-0,36310	0,377307	-0,39119	0,406497	-0,96233	0,358574
Рівень бідності	1,10700	0,275058	5,50379	1,367535	4,02460	0,002420
Медіанний дохід домогосподарств	-1,14275	1,275752	-1,30911	1,461475	-0,89574	0,391441
Середня очікувана тривалість здорового життя	0,37896	0,395652	0,71488	0,746368	0,95781	0,360741
Продуктивність праці	0,39118	0,554393	0,63919	0,905890	0,70559	0,496550
Зайнятість населення	0,47431	0,409581	0,66026	0,570151	1,15804	0,273758
Реальний ВВП на душу населення	0,69993	1,186392	0,85026	1,441210	0,58996	0,568306
Коефіцієнт Джині за доходами	-0,68072	0,243538	-1,53241	0,548246	-2,79511	0,018953

Джерело таблиці: розраховано автором за даними Світового банку, МВФ, ОЕСР, Євростату та ВООЗ

Підсумовуючи аналіз на основі 2010 року, необхідно сказати, що обидві регресійні моделі виділяють тождані до попередніх років істотні фактори, за якими, рівень економічного добробуту країни досягається подоланням рівня бідності та соціальної несправедливості в розподілі доходів. Ситуація є цілком коректною, однак, відповідно до теорії економіки, між іншими показниками так само мала б бути виявлена залежність – наприклад, вважається що продуктивність праці є одним із чинників економічного зростання, – проте встановити статистично достовірні зв'язки із ВВП не вдалось.

На основі 2013 року істотного впливу факторів ІПР на показник номінального ВВП на душу населення виявлено не було. Це можна бачити на Таблиці 7.

Таблиця 7

Вплив системи ІПР на номінальний ВВП на душу населення на основі 2013 р.

N=31	Номінальний ВВП на душу населення (долари США) 2013 р. R= ,60057608 R ² = ,36069163 Adjusted R ² = ----- F(11,19)=,97451 p<,49969 Std. Error of estimate: 1,1285					
	b*	Std.Err. of b*	b	Std.Err. of b	t(19)	p-value
Intercept			-0,09115	0,319642	-0,28515	0,778616
Інтенсивність промислових викидів в атмосферу	-0,00889	0,316827	-0,01318	0,469576	-0,02806	0,977908
Коефіцієнт демографічного навантаження	-0,22200	0,254308	-0,28697	0,328733	-0,87297	0,393580
Державний борг	-0,32699	0,446561	-0,40477	0,552775	-0,73224	0,472956
Скориговані чисті заощадження	-0,76879	0,395786	-0,80538	0,437791	-1,94243	0,067056
Рівень бідності	0,35637	0,273785	0,73456	0,564330	1,30165	0,208597
Медіанний дохід домогосподарств	-0,80751	1,865899	-3,18273	2,115273	-1,50464	0,148858
Середня очікувана тривалість здорового життя	0,14932	0,493911	0,26957	0,891662	0,30233	0,765689
Продуктивність праці	-0,01500	0,718580	-0,02425	1,162193	-0,02087	0,983569
Зайнятість населення	-0,14884	0,356544	-0,16858	0,403820	-0,41745	0,681026
Реальний ВВП на душу населення	3,23997	2,239139	3,91612	2,706426	1,44697	0,164203
Коефіцієнт Джині за доходами	-0,25029	0,270926	-0,42889	0,464260	-0,92382	0,367164

Джерело таблиці: розраховано автором за даними Світового банку, МВФ, ОЕСР, Євростату та ВООЗ

Істотного впливу на показник ВВП за паритетом купівельної спроможності в рамках 2013 року, як ілюструє Таблиця 8, також встановлено не було.

Таблиця 8

Вплив системи ІПР на ВВП за ПКС на основі 2013 р.

N=31	ВВП за ПКС (долари США) 2013 р. R= ,60655203 R ² = ,36790536 Adjusted R ² = ,00195583 F(11,19)=1,0053 p<,47693 Std. Error of estimate: 1,1120					
	b*	Std.Err. of b*	b	Std.Err. of b	t(19)	p-value
Intercept			-0,03394	0,314989	-0,10774	0,915334
Інтенсивність промислових викидів в атмосферу	-0,02765	0,315034	-0,04062	0,462740	-0,08778	0,930970
Коефіцієнт демографічного навантаження	-0,20078	0,252869	-0,25722	0,323948	-0,79401	0,436994
Державний борг	-0,38426	0,444035	-0,47140	0,544728	-0,86539	0,397620
Скориговані чисті заощадження	-0,72347	0,393547	-0,79309	0,431418	-1,83833	0,081700
Рівень бідності	0,42913	0,272236	0,87662	0,556115	1,57632	0,131456
Медіанний дохід домогосподарств	-3,21657	1,855342	-3,61383	2,084481	-1,73368	0,099172
Середня очікувана тривалість здорового життя	0,13470	0,491117	0,24101	0,878682	0,27428	0,786827
Продуктивність праці	0,11145	0,714514	0,17863	1,145275	0,15597	0,877698
Зайнятість населення	-0,06523	0,354527	-0,07322	0,397942	-0,18400	0,855964
Реальний ВВП на душу населення	3,51605	2,226470	4,21178	2,667029	1,59720	0,130794
Коефіцієнт Джині за доходами	-0,13877	0,269394	-0,23567	0,457502	-0,51511	0,612415

Джерело таблиці: розраховано автором за даними Світового банку, МВФ, ОЕСР, Євростату та ВООЗ

Висновки щодо аналізу на основі 2013 року: жодних впливів системи Індексу інклюзивного розвитку ані на номінальний ВВП на душу населення, ані на ВВП за ПКС зафіксовано не було.

Як і в рамках попереднього 2013 року, статистично суттєвого впливу факторів на показник номінальний ВВП на душу населення на основі 2015 р. зафіксовано не було. Про це говорить результат, презентований у Таблиці 9.

Таблиця 9

Вплив системи ІПР на номінальний ВВП на душу населення на основі 2015 р.

N=30	Номінальний ВВП на душу населення (долари США) 2015 р. R= ,56735383 R ² = ,32189036 Adjusted R ² = ----- F(11,18)=,77676 p<,65891 Std. Error of estimate: 1,1606					
	b*	Std.Err. of b*	b	Std.Err. of b	t(18)	p-value
Intercept			0,065320	0,304435	0,21456	0,832520
Інтенсивність промислових викидів в атмосферу	-0,123471	0,350204	-0,176309	0,500070	-0,35257	0,728507
Коефіцієнт демографічного навантаження	0,047587	0,216304	0,064044	0,291105	0,22000	0,828346
Державний борг	0,037851	0,389763	0,047931	0,493569	0,09711	0,923711
Скориговані чисті заощадження	-0,410606	0,335645	-0,435575	0,356056	-1,22333	0,236978
Рівень бідності	0,483632	0,328965	0,890747	0,605885	1,47016	0,158782
Медіанний дохід домогосподарств	0,194717	1,477943	0,205492	1,559736	0,13175	0,896645
Середня очікувана тривалість здорового життя	0,018715	0,499416	0,031603	0,843345	0,03747	0,970520
Продуктивність праці	0,404526	0,943055	0,427463	0,996528	0,42895	0,637048
Зайнятість населення	-0,110652	0,330238	-0,123762	0,369363	-0,33507	0,741447
Реальний ВВП на душу населення	-0,535815	2,084457	-0,535191	2,082032	-0,25705	0,800054
Коефіцієнт Джині за доходами	-0,522377	0,265527	-0,820962	0,417299	-1,96732	0,064752

Джерело таблиці: розраховано автором за даними Світового банку, МВФ, ОЕСР, Євростату та ВООЗ

Вплив факторів на показник ВВП за ПКС на основі 2015 р. теж не виявлений. Це відображає Таблиця 10.

Таблиця 10

Вплив системи ІР на ВВП за ПКС на основі 2015 р.

N=30	ВВП за ПКС (долари США) 2015 р. R= ,51597998 R?= ,26623534 Adjusted R?= ----- F(11,18)=,59373 p<,81019 Std. Error of estimate: 1,2176					
	b*	Std.Err. of b*	b	Std.Err. of b	t(18)	p-value
Intercept			0,028970	0,319364	0,09071	0,928722
Інтенсивність промислових викидів в атмосферу	-0,189049	0,364291	-0,272236	0,524592	-0,51895	0,610118
Коефіцієнт демографічного навантаження	0,104212	0,225005	0,141438	0,305380	0,46316	0,648804
Державний борг	-0,085777	0,405442	-0,109542	0,517773	-0,21156	0,834824
Скориговані чисті заощадження	-0,384994	0,349147	-0,411865	0,373516	-1,10267	0,284696
Рівень бідності	0,544427	0,342199	1,011211	0,635596	1,59097	0,129027
Медіанний дохід домогосподарств	-0,614899	1,537398	-0,654424	1,636221	-0,39996	0,693892
Середня очікувана тривалість здорового життя	0,085859	0,519507	0,146215	0,884701	0,16527	0,870574
Продуктивність праці	0,159815	0,980992	0,170307	1,045396	0,16291	0,872403
Зайнятість населення	-0,020849	0,343523	-0,023517	0,387475	-0,06069	0,952273
Реальний ВВП на душу населення	0,351693	2,168310	0,354259	2,184130	0,16220	0,872958
Коефіцієнт Джині за доходами	-0,418231	0,276208	-0,662853	0,437762	-1,51419	0,147341

Джерело таблиці: розраховано автором за даними Світового банку, МВФ, ОЕСР, Євростату та ВООЗ

Висновки про ситуацію у 2015 році: як і в ситуації з регресією в 2013 р., суттєвих впливів ні на номінальний ВВП на душу населення, ні на ВВП за ПКС зафіксовано не було.

Як і у випадку з проаналізованими вище 2013 та 2015 роками, істотного впливу на номінальний ВВП на душу населення на основі 2016 року також простежено не було. Про це свідчить картина, наведена в Таблиці 11.

Таблиця 11

Вплив системи ІР на номінальний ВВП на душу населення на основі 2016 р.

N=30	Номінальний ВВП на душу населення (долари США) 2016 р. R= ,57733589 R?= ,33331673 Adjusted R?=----- F(11,18)=,81812 p<,62448 Std. Error of estimate: 28868					
	b*	Std.Err. of b*	b	Std.Err. of b	t(18)	p-value
Intercept			164578,3	440064,6	0,37399	0,712783
Інтенсивність промислових викидів в атмосферу	-0,075424	0,355433	-9437,5	44473,8	-0,21220	0,834333
Коефіцієнт демографічного навантаження	0,105813	0,212211	657,1	1317,7	0,49862	0,624086
Державний борг	0,040146	0,360513	31,4	282,3	0,11136	0,912566
Скориговані чисті заощадження	-0,484285	0,305457	-2247,9	1417,8	-1,58545	0,130276
Рівень бідності	0,338902	0,342479	3210,3	3244,2	0,98956	0,335508
Медіанний дохід домогосподарств	0,035427	1,125161	0,1	2,7	0,03149	0,975228
Середня очікувана тривалість здорового життя	-0,045329	0,509883	-572,2	6435,9	-0,08890	0,930142
Продуктивність праці	0,263324	0,822883	0,2	0,6	0,32000	0,752651
Зайнятість населення	-0,103814	0,328849	-404,9	1282,5	-0,31569	0,755870
Реальний ВВП на душу населення	-0,167225	1,578845	-0,2	1,7	-0,10592	0,916821
Коефіцієнт Джині за доходами	-0,452118	0,241314	-2860,2	1526,6	-1,87357	0,077320

Джерело таблиці: розраховано автором за даними Світового банку, МВФ, ОЕСР, Євростату та ВООЗ

Суттєвого впливу на ВВП за ПКС, аналогічно до ситуації з цим показником у 2013 та 2015 роках, на основі 2016 р. виявлено не було, про що свідчить Таблиця 12.

Таблиця 12

Вплив системи ІР на ВВП за ПКС на основі 2016 р.

N=30	ВВП за ПКС (долари США) 2016 р. R= ,54522007 R?= ,29726492 Adjusted R?= ----- F(11,18)=,69220 p<,72991 Std. Error of estimate: 22045					
	b*	Std.Err. of b*	b	Std.Err. of b	t(18)	p-value
Intercept			73933,0	336049,0	0,22001	0,828342
Інтенсивність промислових викидів в атмосферу	-0,197038	0,364917	-18337,8	33961,8	-0,53995	0,595846
Коефіцієнт демографічного навантаження	0,142260	0,217874	657,0	1006,3	0,65295	0,522042
Державний борг	-0,119234	0,370132	-69,4	215,5	-0,32214	0,751059
Скориговані чисті заощадження	-0,502354	0,313607	-1734,3	1082,7	-1,60186	0,126591
Рівень бідності	0,429492	0,351617	3026,0	2477,4	1,22148	0,237663
Медіанний дохід домогосподарств	-0,377296	1,155183	-0,7	2,0	-0,32661	0,747729
Середня очікувана тривалість здорового життя	0,011764	0,523488	110,4	4914,7	0,02247	0,982319
Продуктивність праці	0,200974	0,844839	0,1	0,4	0,23788	0,814658
Зайнятість населення	-0,002387	0,337623	-6,9	979,4	-0,00707	0,994437
Реальний ВВП на душу населення	0,163818	1,620972	0,1	1,3	0,10106	0,920619
Коефіцієнт Джині за доходами	-0,369083	0,247753	-1736,7	1165,8	-1,48972	0,153611

Джерело таблиці: розраховано автором за даними Світового банку, МВФ, ОЕСР, Євростату та ВООЗ

Висновки про ситуацію у 2016 році: як і в ситуації з регресією в 2013 р. та 2016 р., статистично істотних впливів ані на номінальний ВВП на душу населення, ані на ВВП за ПКС встановлено не було.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі

Регресійний аналіз продемонстрував мінімальну (на рівні одного-двох впливів, описаних вище) – у випадку з 2007, 2008 та 2010 роками і взагалі відсутню у випадку з 2013, 2015 та 2016 роками – наявність суттєвих впливів на номінальний ВВП на душу населення та ВВП за ПКС як два основних існуючих в світі економічних індикатора. Подібна картина підтверджує висказану гіпотезу про те, що конструкція ІПР має абстрактний характер і з іншими економічними мірками, які не входять до її складу, коректно не взаємодіє.

Теоретичне та практичне значення отриманих результатів може бути корисне у подальших дослідженнях, присвячених подібним композитним індикаторам. Особливо з огляду на незавершеність трансформації соціально-економічної парадигми в бік інклюзивності, що й визначає актуальність даної проблеми та необхідність її подальшого вивчення.

Також, з огляду на окреслене розуміння інклюзивної економіки іноземними спеціалістами та вітчизняними вченими, доцільно сформулювати визначення інклюзивного економічного зростання в його розумінні автором даної статті. На думку автора, інклюзивним є економічний розвиток, спрямований на подолання викликані соціальною ексклюзією ірраціональності у використанні ресурсів, що надає нові можливості реалізації власного потенціалу для всіх сегментів населення незалежно від статі, віку, етнічного походження чи місця проживання, веде до справедливого розподілу дивідендів та благ від економічного процвітання у суспільстві й залишає достатнім об'єм природного, матеріального та наукового капіталу для розвитку майбутнім поколінням.

Література

1. The WEF The Inclusive Development Index 2018. Geneva: World Economic Forum, 2018. URL: https://www3.weforum.org/docs/WEF_Forum_IncGrwth_2018.pdf (11.08.2022);
2. The OECD Making Innovation Benefit All: Policies for Inclusive Growth Report. OECD, 2017. URL: <https://www.oecd.org/innovation/inno/making-innovation-benefit-all.pdf> (11.07.2022);
3. Ranieri R., Ramos R.A. Inclusive Growth: Building up a Concept. Working Paper 104. Brazil: 2013. URL: <http://www.ipcundp.org/pub/IPCWorkingPaper104.pdf> (11.08.2022);
4. Makhonin Vladyslav Genealogy of concepts of sustainable development and inclusive economic growth. Journal Economics and Education SIA "Informācijas Sistēmu Menedžmenta Augstskola"(ISMA). 2020. Volume 5, Issue 2. P. 65-70.
5. Інклюзивна економіка: теорія і практика : монографія / за ред. М. Д Балджи. – Київ : ФОП Гуляєва В.М., 2021. – 367 с.
6. Бобух І. М. Структурні зміни як основа інклюзивного розвитку економіки України : монографія / [Бобух І. М., Кіндзерський Ю.В., Фашевська О.М. та ін.]; за ред. д.е.н. І.М. Бобух ; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». – К., 2020. – 516 с.
7. Смеляненко Л. М. Інтегральна оцінка інклюзивного розвитку в Україні на національному та місцевому рівнях / Л. М. Смеляненко, В. М. Петюх, К. В. Дзензелюк // Економіка та держава. – 2019. – № 6. – С. 4-10.
8. Тищенко О. П. Інклюзивний розвиток національної економіки України: передумови та домінанти формування стратегії управління / О. П. Тищенко // Бізнес Інформ. – 2019. – № 9. – С. 71-79.
9. Єріна А. М. Статистичне моделювання та прогнозування : навч. посібник / Єріна А. М. – К. : КНЕУ, 2001. – 170 с.

References

1. The WEF The Inclusive Development Index 2018. Geneva: World Economic Forum, 2018. URL: https://www3.weforum.org/docs/WEF_Forum_IncGrwth_2018.pdf (11.08.2022);
2. The OECD Making Innovation Benefit All: Policies for Inclusive Growth Report. OECD, 2017. URL: <https://www.oecd.org/innovation/inno/making-innovation-benefit-all.pdf> (11.07.2022);
3. Ranieri R., Ramos R.A. Inclusive Growth: Building up a Concept. Working Paper 104. Brazil: 2013. URL: <http://www.ipcundp.org/pub/IPCWorkingPaper104.pdf> (11.08.2022);
4. Makhonin Vladyslav Genealogy of concepts of sustainable development and inclusive economic growth. Journal Economics and Education SIA "Informācijas Sistēmu Menedžmenta Augstskola"(ISMA). 2020. Volume 5, Issue 2. P. 65-70.
5. Інклюзивна економіка: теорія і практика : монографія / за ред. М. Д Балджи. – Київ : ФОП Гуляєва В.М., 2021. – 367 с.
6. Bobukh I. M. Strukturni zminy yak osnova inkluzyvnoho rozvytku ekonomiky Ukrainy : monohrafiia / [Bobukh I. M., Kindzerskyi Yu.V., Fashchevska O.M. ta in.]; za red. d.e.n. I.M. Bobukh ; NAN Ukrainy, DU «In-t ekon. ta prohnouzv. NAN Ukrainy». – K., 2020. – 516 s.
7. Yemelianenko L. M. Intehralna otsinka inkluzyvnoho rozvytku v Ukraini na natsionalnomu ta mistsevomu rivniakh / L. M. Yemelianenko, V. M. Petiukh, K. V. Dzenzeliuk // Ekonomika ta derzhava. – 2019. – № 6. – S. 4-10.
8. Tyshchenko O. P. Inkluzyvnyi rozvytok natsionalnoi ekonomiky Ukrainy: peredumovy ta dominanty formuvannia stratehii upravlinnia / O. P. Tyshchenko // Biznes Inform. – 2019. – № 9. – S. 71-79.
9. Yerina A. M. Statystychne modeliuвання ta prohnouzvannia : navch. posibnyk / Yerina A. M. – K. : KNEU, 2001. – 170 s.